

Forfatter: Hostrup, C.

Titel: Udrag fra Komedier og Digte

Citation: Hostrup, C.: "Komedier og Digte", i Hostrup, C.: *Komedier og Digte*, udg. af Aage Marcus ; Overbibliotekar, Dr. phil. H. Topsøe-Jensen , 1954, s. 6. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-hostrup01-shoot-idm140699402132048.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Komedier og Digte

»Genboerne« var ikke Hostrups første Arbejde; han havde lært sig Kunsten gennem en lang Række smaa dramatiske Forsøg. I hans gæstfri Hjem spilledes der lidenskabeligt Dilettantkomedie, hvortil han selv leverede en Del af Repertoiret; fra Universitetsaarene stammer forskellige mindre Studenterkomedier. Alt dette var dog kun flygtige Skitser; nu kunde han møde med et virkeligt Helaftenstykke. Forbilledet er først Plougs Studenterkomedier, de saakaldte Atellaner, der spiller paa Modsætningen mellem de frie Musasønner og Filistrene, som Spidsborgerne efter tysk Skik benævnedes. Dernæst har han lært af den wienske Tryllefarce, hvis fornemste Repræsentanter er Ferd. Raimund og Joh. Nestroy (»Talismanen«, »Lumpacivagabundus«); Genren var indført her hjemme 1836 med Overskous og Arnesens Eventyrkomedie »Capriciosa«, der fik ikke ringe Betydning for »En Spurv i Tranedans«. Tryllefarcerne udmærker sig ved den ugenerte Blanding af den naturlige, prosaiske og overnaturlige, poetiske Verden; Hostrup efterlignede dem og fandt, at det eventyrlige højnede Himlen over hans smaa borgerlige Stykker. Afgørende Paavirkninger er dernæst modtaget fra J. L. Heibergs Vaudeviller, hvor Talen stadig afbrydes af Sange til bekendte Melodier; siden 1825 havde de domineret Repertoiret og fundet utallige Efterlignere. Glemmes maa heller ikke det solide, sædeskildrende Lystspil med markante og snurrige Typer, en Arv fra det 18. Aarhundrede; blandt Hostrups ældre Samtidige dyrkedes det især af Hertz og Overskou. Der er i »Genboerne« Elementer af Studenterevy med mange Hentydninger til aktuelle Begivenheder (Spidsborgerne, Studentergeneralforsamlingen) og litterær Satire (Jerusalems Skomager, der er møntet paa H. C. Andersen og Ingemann). Den klassiske Komedies Snyltegæst og dens stortalende Soldat genopstaar med komisk Vælde som Løjtnant v. Buddinge. Men først og fremmest beror Komediens Værd og dens Popularitet paa Skildringen af Kobbersmedens hyggelige Hjem, hvor en god Københavner med elskværdigt Lune har taget sine Bysbørn træfsikkert paa Kornet; Mester selv, gemytlig, gennemsolid 7 og ganske uimponeret, er nok Stykkets mest levende Figur. Og af alle de forskellige Ingredienser er det saa lykkedes Digteren at skabe en kunstnerisk Helhed. Det friske og fordringsløse Stykke er typisk dansk: morsomt og hjerteligt. Hostrup lægger straks sine bedste Egenskaber for Dagen. Han har fin Sans for Lokalkolorit, kan tegne Typer med tydeligt Standspræg. Og han overgaar sine Mestre Heiberg og Hertz ved Dialogens mageløse Livfuldhed, ved sin overordentlig sikre, mundrette og kvikke Replikkunst. Han forstod at lytte til sine Medmennesker og at anvende, hvad han havde hørt. Hans Komedier har paa en Gang givet store Kunstnere (Mantzius, Phister, Hultmann, Fru Sødring, Olaf Poulsen) Lejlighed til at skabe uforglemmelige Skikkelser og alligevel samtidig, problemfri og ukomplicerede som de er, kunnet byde Dilettanter taknemlige Opgaver.